

Inserati se sprejemajo in veljajo tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravišstvo (administracija) in ekspedicija na Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na stolnem trgu hiš. št. 284.

Izhaja potrikrat na teden in sicer v torek, četrtek in saboto.

Varuh in steber naroda slovenskega!

Kdor pozna čili narod naš, komur je znana zgodovina njegova o narodni samostanosti in neodvisnosti, se res čuditi mora, da po tolikoletni borbi politični ni bilo že ime slovensko pokopano! Bili so tužni časi, ko je pri nas na Slovenskem vladal le tuj jezik, ko so se šopirili tuji običaji in navade, ter so domačini bili od tujcev povsodi potisnjeni v kot. Premožnejši in inteligentnejši Slovenci so domačemu govoru obračali sami hrbet, kakor se to žali-bog še dandanes sem ter tje godi. Toda v borni koči slovenskega kmetiča ni bil mili naš jezik iztrebljen, in v cerkvah se je v pesmih in govorih veličastno razlegal.

Vprašamo le, kdo je bil glavni voditelj in varuh jezika našega v onih in v najnovejših dobah? Mislimo, da nam vsakdo priznati mora, da ima glavno zaslugo pri tem slovenska duhovščina! Neka stranka nam sicer tega ne pripoznava, posebno organ mladoslovenski; toda zgodovina priča vsakemu, da ima ravno duhovščina slovenska o narodnosti naši največje zasluge. Velike so zasluge, ktere imajo slovenski duhovni na slovstvenem polju našem.

Nočemo imen vseh onih mož tu navajati, ker jih je premnogo. Kdo je pa podpiral in razširjal največje slovenske knjige? Mar ne slovenski duhovni, kteri so z neizmernim trudom skrbeli za razvoj in probujenje naroda našega, z živo besedo razlagali narodu pomen in misli našega jezika. Ozrimo se po deželah slovenskih, po mestih in trgih; kdo je tu vstvarjal narodna društva, šole i. t. d.? Zvemo gotovo povsod, da duhovni. Vprašamo li, kdo je naš ljud spodbadal k branju, ter ga vnel za vse lepo; odgovori se nam: zopet le duhovni.

Nehoté tedaj mora vsakdo priznati slovenski duhovščini častno mesto med prvimi buditelji in odgojitelji drage narodnosti naše.

Pri vsakem rodoljubnem početju, pri vsakem podvzetju in napredku, ktereja je še narod naš storil, vidimo na čelu in v prvi vrsti slovenskega duhovna, ki se ne boji nobenih žrtev v prosep svoje domovine, vse iz ljubezni do naroda. Duhovni naši so se rodili v narodu našem, so večidel kmetiških starišev, ter žive vedno med nami, delé z narodom slasti in strasti, ter ne morejo delati njemu na pogin in škodo. O kacem nerodoljubnem činu naše duhovščine ni berzo kje tako kmalo kaj čuti, ker pa je sem ter tje kak odrodilec, kak izgubljenec, ki ne dela časti svojemu poklicu, se potem ne sme to pripisovati v krivdo vsemu duhovskemu stanu.

Naši duhovščini ni pripisovati druge pregrehe, nego to, da se bojuje s pravimi rodoljubi proti laži-liberalizmu, da brani vero naših očetov proti neverskim in nenravnim spisom sedanje dobe. In to bi bil res zločin slovenske duhovščine? Sveta dolžnost je vendar vsacega, da se potruji, razširjati dobre spise in časnike, ki poznajo duha in potrebo ljudstva, da skrbé za duševni prosep, slabe spise in novine pa zatirajo. Tega ne delajo samo duhovni, ampak vsi pravi domoljubi, ki dobro vedo, kam merijo vsi oni „dnevnik“ in „brošurice“. Naš list se je že premnogokrat uprl tacemu slepenju ter spominjal naše ljudstvo odkritosrčno, kam vse to pelje. Taki spisi in brošurice divjega, nenravnega, lažnjivega in nenarodnega obsega se posebno v poslednji dobi trosijo med naš ljud, kužijo národ. Mar ni dolžnost narodne duhovščine nasprotovati in zatirati take spise in plode literarne, ki

druzega ne obsegajo, nego strastno izmišljene čine, laži in čenče? Tu se mora ljudstvu reč pojasniti, oči odpreti. Slovenska duhovščina, mora tako ravnati, roka v roki s pravimi rodoljubi staroslovenskimi skrbeti mora za čistoto našega slovstva, naše drage narodnosti. Naj potem steber narodnosti naše odpadniška stranka še več zasramuje ter ga nazadnjaškega mračnjaškega imenuje v svojih umazanih predalcih, pred očmi naj ima vedno staroslovensko geslo: „Vse za vero, dom, cesarja!“

Politični pregled.

V Ljubljani 28. avg.

Avstrijske dežele.

Edunajski pevci potujejo po Laškem ter so bili v Benedkah jako navdušeno sprejeti. „Kako bi Lahi še le sprejeli cesarja“, vsklikne „N. fr. Presse“, ki skuša v nekem vvodnem članku dokazati, da cesar so dolžni laškemu kralju obiskanje vrniti. Ta list tudi pristavlja, da tisti Lahe malo pozna, ki méni, da so nam sovražni in da prežé po naših pol laških deželah. Mar „N. fr. Presse“ ne vé, kako so Lahi zamerili poveljniku avstrijskih ladij v Barceloni, ker je obhajal obletnico bitve pri Lisi? Mar ne vé, kako so Lahi v Nizzi in Arquí proti Avstriji demonstrirali, in kako je laški list „Fanfulla“ Lahe očitno spodbadal, da je za Lahe neobhodno potrebno razprostrti se do naravnih in strateških mej, tedaj nam z lepo ali z grdo vzeti saj južno Tirolsko in Primorje?

Učni minister je v soglasju s šentpoliškim ordinarijatom odstavil fajmoštra Leitgeba v Štössingu ter mu odločil 400 gold.

Podlistek.

Jože Rozman,

konjiški nadžupnik, dekan, častni kanonik
labodske vladikovine itd.

(Rojen 10. januarja 1812, umrl 12. avgusta 1874.)

(Konec.)

Razglasil je dalje životopise: slavnega zeliščarja Franceta Hladnika v „Drobt.“ 1853; sv. Heme slovenske kneginje v „Drobt.“ 1854; Leonarda Hodiščana solnograškega, višega vladike in rojenega Slovenca, Martina Pegeja, rojenega Ljubljancana in slovitega prirodoznanca, kteremu je dalo Kranjsko društvo priimek „operosi“. Kranjski Balde je bil slaven jezuit, pesnik in pisatelj; še nadalje životopis slovenskega rojaka in benediktinskega opata „Magnusa Klein-a“, ki je slovel zarad gladke latin-

ščine, v kateri je pisal učeno delo: „Notitiae Austriae antiquae et mediae“.

Izvrstno je pisan članek v „Drobt.“ 1855: Kako so se koroški Slovenci pokristijanili. Tu opisuje obširno vojvodski stol na gospe-svetskem polju in kako se je volitev koroških vojvodov vršila. — Spisal je slovensko „Katehetiko“, ki je kot priloga „Drobt.“ 1855 izišla. Še sedaj je naučna knjiga v mariborskem bogoslovju.

Njegovo poslednje delo so „Družbene bukvice za dekleta, ki so v dekliški ali križevski družbi“. Razprodal se je že 7. natis te knjige, ki šteje čez 500 strani v osmici. Vsak natis je štel po 2000 iztisov; osmi, ktereja je že 15 pól tiskanih, bi bil štel celó 3000. Te knjige nahajajo se skoro v vsaki hiši konjiške fare in tudi po celem slovenskem Štajarju so že razširjene. Reči smemo, da za „Dušno pašo“ od Barage se niso nijedne molitvene knjižice tako naglo prostaku prikupile, kakor te od Jožefa Rozmana. Pisane so v lahko razumljivi in čisti slovensščini in v pravem krščanskem duhu. V

njih je naslikano celo notranje življenje pisateljevo. Kdor hoče Rozmana kot dušnega pastirja na vse strani poznati, naj čita te knjige, ki so ogledalo njegovega pobožnega vedenja.

Marljivo je nabiral tudi gradivo za konjiško kroniko, ktero je želel na svetlo spraviti. Naj še omenimo, da se je vdeležil tudi abecedne vojske, in da je proti svojim rojakom s svojimi načeli prodril.

Ponosno ga zamore slovenski narod med svoje mecenate šteti. Podaril je „Matici“ 1000 gld., celski čitalnici 200 gld. Bil je ustanovitelj konjiške in loške hranilnice, v ktero poslednjo je koj 1500 gld. vložil, kakor smo slišali praviti. Ko še v Konjicah hranilnice ni bilo, pošiljal je v celjsko za druge denar brezplačno, ter jim je tako dolgo pot in marsikteri krajcar prihranil. Kolikim je posojeval denar brez obresti! Koliko jih je, ki mu še prometa niso vrnil; a tirjal jih ni nikoli.

V njem so zgubile Konjice pravega očeta, kteremu je bil blagor njegovih otrok vedno prva skrb. In ta veliki dobrotnik in zaštitnik člo-

penzije, katero bode toliko časa užival, dokler je bode vreden, in dokler bode nemogoče mu podeliti kako duhovno pastirsko službo.

Pri **dopolnilnih volitvah** za deželni zbor moravski in gališki so 25. t. m. bili izvoljeni kandidatje narodne stranke.

Južno-Tirolski poslanci, ki so se branili priti v deželni zbor, so zgubili mandate in se bodo novi poslanci volili 5., 7. in 9. septembra. Po časnikih je šla novica, da bode deželni zbor tirolski razpuščen. Pri novih volitvah bi ustavoverci nič ne pridobili, to sami dobro vedo, a njim je le za to, da bi odpravili deželnega glavarja dr. Rappa in namesto njega dobili kakega ustavoverca.

Vnanje države.

Španjska. Don Karlosov minister vnanjih zadev, Vinales, je tujim vladam razposlal pismo, v katerem dokazuje, da pravi uporniki so na Serranovi strani in da grozovitosti, ktere podtikujejo Karlistom, počenjajo sami.

Srbska vlada išče pri francoskih in angleških bankirjih denarjev na posodo, ker hoče nameravane železnice sama zidati.

Izvirni dopisi.

Iz Gorenskega, 25. avgusta. Leta in leta že čakamo, da bi se že skoro vredile naše gozdne razmere, pa namesti polajšanja naš stan prihaja čedalje huji. Naše industrijsko društvo nas hoče pripraviti ob vse. Že lani sem vam poročal, kako neusmiljeno so njegovi gozdarji ravnali z ženskami, ki so suhe drva ali celo brinje nabirale, in zdaj nam to društvo po vsi sili hoče vzeti še planine. Vsakdo pa vé, da brez planin je naša živinoreja in toraj tudi naše kmetijstvo čisto ob tla.

Te dni so gozdarji začeli krave s planin poditi, koze pa loviti in streljati; še celo svojim lastnim kovačem v Radolni so jih postrelili, kakih 60 pa na Javornik odgnali. Marsikaka kovaška družinica nima družega, kakor ubogo kozo, da ima saj za otroke nekoliko mlečica; zdaj še te ne bo mogla imeti! Tudi za drva se nam bo huda godila. Nekterim posestnikom letos še polenca niso odkazali; že v drugič so se v Radolici pritožili, pa odgovora še niso dobili. Tako se kaže, da se bo našim poštenim kmetom po zimi huje godilo, kakor najhudobnišim jetnikom; kajti ti bodo v gorki sobi kuhano jedli, nam pa družega ne

kaže, nego da bodedo morali v mrazu vse surovo uživati.

Nekteri posestniki bi radi popravili svoja že jako slaba poslopja; a društvo jim noče odkazati potrebnega lesa, da si imajo starodavno pravico to od njega zahtevati. Če se ta poslopja po zimi vsled snežne teže podero na ljudi, kdo bode za to odgovarjal, in če se podero na živino, kdo bo lastnikom pač škodo plačal? Ljudje se pritožujejo, kolnejo itd. pa vse zastonj! Ker se bode kmalo zbral naš deželni zbor, mu živo na srce položimo naše žalostno stanje; morda bodo cesarske gosposke na njegov glas bolj čule, kakor na pritožbo nas ubogih kmetovalcev. Zlasti prosimo našega zastopnika, g. Pintarja, da naj se letos vdeleži sej deželnega zbora ter tam se potegne za naše ubogo ljudstvo. Če je tako bolan, da tudi letos ne bode mogel iti k sejам deželnega zbora, katerega se lani čisto nič ni vdeležil, bilo bi pa zanj in tudi za nas gotovo bolje, da se poslanstvu odpove ter ga prepusti kakemu drugemu zdravemu in krepkemu možu, ki bode dolžnosti poslančeve zamogel tudi spolnovati!

Iz vipavske doline na Goriškem, 24. avgusta. („Glas“ in „Soča“ sta si zopet hudo v laséh.) „Soča“, ki ima od liberalizma privilegij nezmotljivosti, se vedno štuli, kakor da bi laži ne poznala, akoravno dopisniki sami v njej marsikaj neresničnega zanikajo. Se ve da, kar žali njene izvoljene, to gre v njeno mavho; če pa zanikanje zadene osebo nasprotne jej narodno-verske stranke, se „Soča“ ne more tako daleč ponižati, da bi kdaj svoja poročila preklicala.

„Glas“ je v svojem 31. listu „Soči“ očital, da je vladna, da ona iz „dispositionsfonda“ zoblje. „Soča“ ga na to pozivlja, naj ji to natančno dokaže in če to stori, hoče ona pero položiti. „Glas“ ji je to v svojem 33. listu dovolj jasno dokazal. A se ve, da priča ni nihče, kje in kako ona iz jaslic „dispositionsfonda“ zoblje. Ker vira „Glas“ ne more in ne sme priobčiti*), mu „Soča“ očita, da so „Glasovi“ vredniki najnižji obrekovalci itd. Ker ne gledam za kulise, za katerimi se kuje osoda nesrečnega razpora ubogemu narodu, tudi ne

*) Pa je tako gotov in resničen, kakor oni, iz katerega je „Glas“ posnel notico potem zapodnega nemčurskega profesorja bogokletca; kar je malopridna „Soča“ tedaj ravno tako tajila, da ni res, če ravno je bila resnična kot beli dan, kar se je tudi — vkljub „Soč.“ tajeju — pokazalo. Pis.

vem, od kod „Glas“ tako za gotovo vé, da je „Soča“ od vlade podkupljena. Hočem pa vendar-le nekaj povedati v pojasnilo tega očitanja, katero „Sočane“ svetu v pravem svitu kaže, in zaradi katerega je bilo ono cviljenje v zadnji „Soči“ (l. 34.). Ko so lansko leto „Sočani“ s svojim luterskim kandidatom propadli in je prišlo do ožje volitve med dr. T. in vladnim ustavoverskim kandidatom c. k. okrajnim glavarjem, sicer v njegovem poslu vse časti vrednim g. Winklerjem, so prišli „Sočani“, kateri so pred ravno tako Winklerjevi kot Tonklijevi kandidaturi hudo nasprotovali, pri ožji volitvi med kladvo in nákvalo. Kaj jim je bilo tedaj početi? Ker so popred obe kandidaturi zametavali, je bilo po pravilih čiste logike, — in te, pravi „Soča“, se ona vedno drži (?) — misliti, da se bodo volitve zdržali, če ne bodo hoteli glasovati za kandidata, priporočenega od narodno-političnega društva. Pa to se ni zgodilo. „Soča“ ima svoj poseben privilegij, da sme vsim pojmom zdrave in čiste logike, posebno kadar je v kaki zadregi, naravnost o obraz bti! Z ustavovernimi tominskimi predilsko-železničarskimi politikarji in volilci stopijo v ustavoverno zvezo in pogodbo, da če bodo Tominci potem „Sočo“ z naročbami in drugače tako podpirali, da ne bo propadla, hočejo iz hvaležnosti zato vsi Lavričevi volilci pri ožji volitvi voliti ustavoverca Winklerja. Tako so „Sočani“ prišli iz Scile v Karibdo ter se jim lahko, in to prav logično, ustavovernost očita. Po njih sadu jih poznamo. Kakoršen je voljen poslanec, morajo logično biti tudi njegovi volilci. Od tistihmal je pa pri „Sočanih“ vse mogoče, tedaj tudi to, da zastonj in brez cvenka niso postali, kar čez noč, volilci ustavovernega kandidata, kar se tudi po njih čisti logiki misliti ne da! — Ti ljudje so nekdanj imeli polemiko z „Domovino“, ter ji očitali, — kar je žalibog tudi res bilo, da je vladna; pa jaz vas zagotovem, da vladna „Domovina“ stotino tega po Primorju ni škodovala in pravih pojmov o pravem narodnjaštvu tako zblodila, kakor ustavoverno-centralistični mrčes po imenu „Soča“. Vedno toži ta list, da smo Slovani v Cizlajtaniji od umetne nemške večine majorizovani, kar je, žalibog! tudi res, pa na to ne mislijo, da so oni pri ožji volitvi za ustavoverca W. glasovaje na blizo isti način ogromno večino primorskih Slovencev za ustavoverstvo majorizali.

Ravno čujem, da omilovanja — ne sovraštva, kakor menijo „Sočani“ — vredni dr.

veštva, kako tragično je vendar končal! Pelje se 12. avgusta obiskat svojega sošolca Josipa Hašnika sv. -jurskega župnika. Ne daleč od Vojnika blizo ceste ustraši se konj, ki se je že med potom upornega kazal, in se zaleti v drevo, da se je oje razdvojilo. Konj še bolj divjá, in v tej nevarnosti skoči Rozman raz voza, a tako nesrečno na sence pade, da koj v nezavednosti obleži. Iz bližnjih hiš pritekó ljudje na pomoč, iz Vojnika zdravnik, a brez uspeha. Tri tugo-polne ure je še dihal in le enkrat nekoliko roko vzdignil misleč si obrisati potno čelo. Ob dvanajsti uri dopoldan usahnil je kinč duhovstva, pribežališče sirot, podpora zapuščenih; otemnelo je solnce uka, zginil je velik fenis modrosti, zastal je potok zgovornosti, ki se je razlival čez planjave sv. kato-liške cerkve. Ta strašna novica raznesla se je ko blisk in zadela je Konjice ko strela iz jasnega neba. Vse je bilo po koncu; vse se je jokalo, kričalo, stokalo. Kosci so zapuščali travnike, mlatiči skednje, remeselniki svoje delavnice, vse je dirjalo v trg, kamor se bode

prineslo mrtvo truplo priljubljenega pastirja. Okoli $\frac{1}{2}$ 8 na večer zapoje prežalostno največji zvon ter naznanja, da se od daleč bliža voz, ki pelje moža blagega spomina. Že od Vojnika sem je pri vsaki hiši v solze zatopljen množica pozdravljala ranjkega in zvonovi bližnjih cerkvá so peli tužno večernico. O $\frac{1}{2}$ 9 približa se mrlič konjiškemu trgu. In tu kakošen prizor:

Tihi mrak zemljo pokriva,
Luna sred neba veslá;
V gozdu slavec že počiva,
Pesmic milih ne žvgrlja.

V celi naravi je kraljevala sveta tiha groza. Zarad tega se je tem žalostneje razlegal jok in stok zapuščenih sirot. Sleherni je pritiskal k vozu hoteč se ga dotakniti. Eden izpreže konje, drugi možje pa se vprežejo in peljajo bogato z venci in cveticami okinčani voz. Ko pridemo na trg, kako je speklo vsacega v srce. Trg je bil v eni lučici; tu ni bilo očesa, koje se ne bi solzilo, niti srca, koje ne bi krvavelo. Že sama misel, kako se je ranjki

zjutraj odpeljal, in kako se na večer pripeljal, je presunila človeka in ga z žalostjo napolnila. Med ihtenjem in krikom, ki je v zračnih višavah pojema, med brezštevilnimi lučicami, ki so blede brlele v nočni tmíni, med vročimi molitvami, ki so iz oprsja pobožnih farmanov vrele, in med mило donečimi glasovi zvonov, ki so v čast svojega oskrbnika peli, smo prišli do farovža. Celo noč je prebedela žalujoča množica pri mrtvaškem odru ranjkega.

Zarano družega dne pričele so dohajati cele procesije pobožnih farmanov, da se slednjokrat poslové od svojega predobrega očeta. To je trajalo do pogreba 12. avgusta. Ta dan se je v Konjicah gotovo nad 4000 duš zbralo, duhovnikov je prišlo 53 iz raznih dekanij zadnjo čast skazat svojemu premilemu sobratu. Med temi so se odlikovali preč. g. kanonik Kosar, g. opat celjski Vrečko, in častni korar novocerkviški g. Juvančič. Milostljivi g. knezovladika lavantinski so telegrafično naznanili farmanom in zbranim duhovnikom svoje globoko sočutje, krški pak pismeno pristavljaje,

Lavrič živi v Tominu večjidel od milodarov svojih prijateljev, več nego od svojih klientov, katerih nima niti toliko, da bi se mogel pošteno preživiti. To bo tudi nasledek njegovega odpadništva, kakor je v obče znano. Z Bogom!

Iz Trsta, 28. avgusta. (Mestna laška gimnazija. — Cesarjev rojstni dan.) Zadnjič sem poročal o c. k. nemški, danes pa hočem spregovoriti o mestni laški gimnaziji. Kar je zavod ustanovljen, je preteklo 11 let, od začetka privatna je postala, pozneje javna gimnazija, ki je bila pred nekaj leti bolj obiskovana nego državna. Sedaj pa, akoravno jo mesto na vse kriplje podpira, akoravno se je letos čez 400 gld. za bukve revnim učencem potrosilo in se je revnim celo obleka dajala, vendar ta gimnazija zmiraj bolj propada, in z letošnjim letom je državna zopet na vrhuncu. Da je ta gimnazija tako propadla, krivi so škandalozni dogodiljeji, ki so se lansko leto na njej godili in zaradi katerih je bil tudi vodja Dalla Rosa, (liberalec, kateri je bil v svoji liberalnosti tako daleč zašel, da je lansko leto celo velikonočne vaje odpravil), od službe popolnoma odstavljen. Dasiravno je bila služba za vodjo večkrat razpisana in plača na 1600 gld. povikšana, se vendar noben sposoben prosilec za njo ni oglašil in to leto je kot začasni ravnatelj fungiral starosta profesorjev, duhoven Dr. Ambrož Boschetti. Letno poročilo ima izvrstni provodje spis: *Saggio di commento del canto III. dell' Inferno della divina commedia.* Rednih učiteljev je bilo s provodjem 9, suplenti 4, izredni 4. — Učencev vpisanih 187, konec leta pa le 166, 5 manj kot na državni gimnaziji. Največ jih je bilo v I. razredu (45), najmanj v VII. (14), za maturo se je oglasilo vsih 15 osmošolcev, pa jo je le 10 — in sicer 3 z odliko dovršilo. —

Kar se narodnosti tiče, so učenci te gimnazije čudno klasificirani — in sicer tako-le: 148 Tržaščanov, 22 Istranov, 3 Goričani, 3 Dalmatinci, 1 Trentinar. — Po veri je bilo 134 kat., 7 grkov, 2 anglikana, 44 judov. — Od slovenskega jezika ni tu ne duha ne sluha, in tudi ni upati, da bi se tako kmalo slovenski jezik tu učil, kajti tržaški magistrat, pod čigar kroviteljstvom ta zavod stoji, ima strah pred vsem, kar po slovenskem dahne.

Rojstni dan presv. cesarja se je v Trstu prav slovesno obhajal. Že 17. zvečer grmenje topov na gradu in na morju, veselo zvonjenje po vsih cerkvah in vojaška godba po mestu oznanovale je bližnji cesarjev god. — Ravno tako tudi 18. zjutraj. Ob 10 je bila slovesna

da bi bili gotovo k pogrebu prišli, ako ne bi bila prav na ta dan oznanjena vizitacija v domači vladikovini.

Prodajalnice so bile večjidel zaprte. Iz okna občinskega poslopja vihrala je velikanska črna zastava okinčana s krasnim lavorjevim vencem.

Sprevod je bil iz farovža čez trg v farno cerkev, kjer so se vrstile mrtvaške molitve. Preko družih dragocenih reči oskrbel je ranjki tudi krasno gotičko prižnico, s koje mu je prvi č. g. Kosar mrtvaško popotnico govoril. Po dokončani peti maši, katero je služil celjski g. opat, spremljali smo truplo ranjkega na pokopališče pri sv. Ani. Tu v sredi ljubih ovčic zdaj počivajo kosti vzornega pastirja, kojega blagi spomin bode dolgo širom sveta odmeval.

Ti pa, slovenski sine,
Ti hči slovenska mila!
Reci mu: Labka Ti
Črna zemlja bila!

L. M.

sv. maša z zahv. pesmijo pri sv. Justu, katero so imeli svitli in mil. škof. Pri službi b. so bile vse oblastnije zastopane, c. k. namestnik baron Pino, mestni župan z mestnim zastopom, trgovska zbornica s svojim predsednikom Salomonom Porentom, in konzuli ptujih vlad, poveljnik ruske fregate: Princ Pojarsky; gosp. de Bassarguines s tremi častniki „en parade“. opraviški svet avstrijskega Lloyda, in druge civilne in vojaške oblastnije. Posadka pa je bila razpostavljena „en grand parade“ na borsnem in velikem trgu. — Tudi po nekatoličanskih cerkvah in judovskih sinagogah se je obhajala primerna služba b.

C. k. namestnik baron Pino je v ta dan izročil mestnemu županu 500 gld., naj se razdele med one najbolj revne družine, ktere bodo 24. avg. (v Trstu selitveni dan) brez kvartirja ostale.

Domače novice.

Ljubljana, 29. avgusta.

(*Narodni volilci*) ljubljanski bodo imeli v nedeljo 30. t. m. ob 10. uri dopoldne v čitalnični dvorani shod, pri katerem se bode postavil kandidat za deželni zbor. Želeti je, da se ga obilno vdeležé.

(*Vabilo častitim družabnikom dram. društva v Ljubljani v občni zbor*), ki bode v soboto 12. septembra zvečer ob pol 8. uri v čitalnični dvorani. Vrsta razgovorov: 1. Prvosednikov ogovor. 2. Tajnikovo poročilo. 3. Blagajnikovo poročilo. 4. Volitev prvosednika, blagajnika in 10 odbornikov. 5. Posamezni predlogi družabnikov. Odbor dram. društva.

(*Deželni namestnik*) vitez Widmann je bil 24. t. m. na Dunaji na avdijski pri cesarji.

(*G. Peter Stornik*), dosedaj suplent na graški gimnaziji, je imenovan za pravega profesorja v Belaku.

(*Vojaških vaj*) 1. septembra t. l. v okolici ljubljanske se bodo vdeležili naslednji polki: ljubljanska posadka, dalje c. k. 47. peš-polk Hartung iz Celovca, 3. in 5. švadra c. k. 5. dragonarskega polka iz Celovca; 7., 8., 19. in 20. lovski batalijon iz Novega mesta, Ptuja, Celja in Maribora.

(*Preiskovanje starin*.) Kranjski deželni odbor je dovolil g. Alf. Müllnerju, profesorju učiteljskega izobraževališča v Mariboru, več denarno podporo, da zamore svoje študije v starinah na Kranjskem nadaljevati. G. prof. Müllner je o velikonočnih praznikih letos preiskaval okolico pri Trojanah do Ljubljane. Svoje zanimivosti o najdenih starinah objavi v muzejalnih sošitkih deželnega muzeja Kranjskega.

(*G. J. A. Blaške*) je včeraj iz osebnih vzrokov popustil voditeljstvo banke „Slovenije“, kar pa njenega delovanja nič ne moti.

Razne reči.

— Narodna čitalnica v Kamniku napravi v nedeljo 30. avgusta ob 8. uri zvečer v lastnih prostorih veselico s sledečim programom: a) „Durch die Abendlüfte“, igranje na citre; b) „V spanji“, veselo-igra v enem dejanji; c) smešno berilo in d) ples. — K tej veselici se vabijo vsi čč. gg. društveniki, kateri smejo tudi sposobne nedruštvenike vpeljevati, in vsi tukaj bivajoči tujci. — Vstopnina za ude 10, za neude pa 30 kr.

— Poročilo tržaške laške mestne višee realke obsega spis profesorja A. Coste: *Poche parole sulla valle del Nilo.* — Rednih učiteljev je bilo na tem zavodu z vodjem vred 17, suplenti 4, izredni 3. Učencev vpisanih v za-

četku leta je bilo 543, a konec leta jih je ostalo le 375. I. razred je imel 3 paralelke, II. in III. pa po 2; v I. razredu je bilo vpisanih 243 učencev, a izostalo jih je med letom 73. — Najmanj je bilo učencev v VII. razredu, in sicer vpisanih 12, konec leta 11.

O maturi poročilo ni povedalo nič, kakor tudi ni omenilo vzroka, da je tako ogromno število učencev med letom šolo popustilo. Kar se narodnosti tiče, nahajamo: 502 Taljana, 2 Nemca, 2 Slovence, 1 Francoza, 2 Grka, 19 Taljano-nemcev, 15 Taljano-slovencev; po veri: 461 katolikov, 77 judov, 5 Grkov. Akoravno je na tem zavodu, kakor je razvidno, precejšno število Slovencev (kajti tudi oni Taljano-slovinci in blezo tudi večina Taljano-nemcev bodo najbrže sinovi slovenskih starišev); vendar tudi na tem zavodu, kot na vsih mestnih, ni sluha ne duha o slovenščini: živela enakovpravnost!

— Nemški „turnerji“ po mestih, kakor n. pr. v Gradcu, „turnajo“, še bolj pa politiko za Prusijo delajo, pravi „Vtld.“ — Taki „turnertagi“ niso nič „staatsgefährlich“, vse drugač pa so nevarne katoliške družbe, se vé?!? Omenjeni list pojasnjuje, da tudi cerkvi sovražni dunajski učeniški zbor 18. avgusta in konfesijonelne postave posredoma kažejo v Prusijo. Ti učitelji so sedeli in po Bismarkovi šegi kramljali, kako bi se dala šola še bolj od cerkve ločiti! Kdo pa je šola? Ne stene in zidovi, ampak otroci v šoli, — in ali imajo učeniki to oblast, da hočejo otroke krivoverstvu in brezverstvu v žrelo gnati? Čegava lastnina so otroci, ali mar brezverskih učiteljev, in ne starišev? Učitelji modrujejo v svojih shodih, kako bi vero in cerkev iz šole vrgli; kaj pa, če se prično zbirati tudi očetje otrok v shodih, k čemur imajo pravico vsi državljani, in se posvetovati, kako bi neverške učitelje vergli iz katoliških šol?

— Letina za sadje. V Tržaški okolici je letos sadje tako obrodilo, da stari ljudje ga ne pomnijo toliko. Posebno so češplje obrodile, in ako jih ne bi toliko iz dežele pošiljali, bi jih ljudje ne mogli skoraj poprodati. Plačujejo 2—3 gld. cent. Ako bi okoličani po zgledu drugih dežel sušilnice imeli, koliko lepega denara bi jim češplje letos vrgle! Tako pa jih morajo skoraj zastoj prodajati — vendar pa bodo dobili lepe denarce za okoličansko sadje! —

— Mavtarji ne dajo miru. Potem, ko jim je bila prvokrat odbita prošnja, da bi se na Dunaju očitno vgnjezdili, so premenili pravila in še prosili; pa tudi zdaj jim je odrečeno. — Kako bo neki frajmavrar pravila premenil? Ako mavtarstvo opusti glavna načela, svoje skrivno rogoviljenje zoper cerkev in prestole, trinoško strahovanje tistih, ki njih ukazov ne dovršujejo itd., potlej ni več frajmavrarstvo. Le čudno je, da v časih, ki hočejo za razsvitljene veljati, se še kdo najde, ki je voljan k taki najbolj mračnjaški družbi na svetu pristopiti.

— Nemško-španjsko. Zopet se trdi, da Bismark hoče kacega nemškega princa na španjski prestol spraviti. Zdaj lahko vidijo tisti Slovenci, ki v Bismarkov rog trobijo, za kaj delajo, za kaj se poganjajo. Med tem ko velike oblasti Serranovo vladu priznavajo, se pa vsak dan bolj jasno kaže, kolika revščina je ta vlada. Znamenita trdnjava Pujcerda je že skor v karlističnih rokah, v Madridu je zmešnjava v vladi in mesto se brani podvreči se novaštvu, Zabala je odmaknjen od poveljstva severnih kardél. V Madridu pa žuga rogovilstvo.

Telegrafične denarne cene

28. avgusta.

Papirna renta 71.75. — Srebrna renta 74.70. — 1860letno državno posojilo 108.90. — Bankine akcije 973 — Kreditne akcije 241.25. — London 109.75. — Srebro 103.80. — Ces kr. cekini —. — Napoleon 8.81 1/4.

Tržna cena preteklega tedna:

Mesta:	M e r n i k						
	Pšénice	Rži	Ječmena	Ovsa	Turšice	Ajde	Soršice
v Ljubljani	2.70	1.75	1.60	1.00	2.00	2.10	1.85
v Kranji	—	—	—	—	—	—	—
v Loki	2.90	1.95	—	—	2.40	2.50	2.90
v Novomestu	2.65	2.00	1.50	0.95	2.90	—	2.33
v Sodražici	3.00	—	15.0	—	2.40	—	2.00
v Mariboru	2.65	2.10	1.85	1.15	2.65	2.15	2.30
v Ptuj	2.38	1.90	1.50	0.90	2.35	2.00	—
v Celji	2.70	2.00	1.20	1.00	2.10	2.20	2.00
v Celovcu	2.70	2.00	1.90	1.74	2.33	—	—
v Trstu	3.00	2.00	—	1.15	2.16	—	—
v Zagrebu	2.45	1.75	1.20	1.00	2.00	—	—
v Siseku	—	—	—	—	—	—	—
v Varaždinu	2.60	1.90	1.32	1.27	2.50	2.00	—
za Dunaju	3.10	2.38	1.90	1.50	—	—	—
v Peštu	2.73	2.15	1.64	—	2.10	—	—
v Pragi	3.14	2.58	2.14	1.52	—	—	—
v Gradcu	3.08	2.00	—	1.48	2.50	—	—

Tržna cena:

Reči	v Ljubljani	v Novomestu	v Kranji	v Loki	v Sodražici	v Mariboru	v Celju	v Ptuj
Masla funt	0.52	0.46	—	0.50	0.50	—	—	—
Špeha „	0.42	0.44	—	—	0.44	0.40	0.44	0.38
Leče mernik	3.—	2.60	—	4.00	—	—	—	—
Krompirja „	1.30	—	—	—	1.20	1.00	1.00	0.90
Fižola „	3.30	—	—	—	2.90	—	—	—
Sena cent	1.25	1.20	1.40	1.00	0.80	1.70	1.00	1.50
Sem. detelja „	—	—	—	—	—	—	—	—
Prešiči cent	—	—	—	—	—	—	—	—
Govedinefunt	0.30	0.26	—	—	—	0.28	0.28	0.30
Teletine „	0.25	0.30	—	—	—	0.28	0.28	0.30
Jaje za 10 kr.	3	6	—	5	6	—	—	—

V Trstu: Olje dalmatinsko po 30, najboljšo po 43—46 gl., sladkor 20—21 gl., kava Rio 41—56. Java po 62—63 gl., rajž 11—12 gl. cent. Petrolej 11 gold. cent.

Najlepši, najcenejši
iz železa vlti
spominjki
(monumenti),
krizi za altarje in veliki
krizi za pokopališča,

izgotovi eni z najstanovitnejšimi, najbolj finimi barvami, s pravim, najbolj finim zlatom krasno pozlačeni (kakor jih sicer nikjer ne znajo delati), so — kakor že čez 20 let — še vedno na zbir v velikanski množini in različnosti ter po najnižji še trdno določeni ceni, ravno tako tudi c. k. priv. z železa vlti podlage (stala — mesto kamenitih) edino le pri

C. M. Pobisch-u,

mešč. trgovcu z železjem in lastniku privilegije na Dunaji (Wien, Währingstrasse Nr. 7 in njegovi zalogi križev (auf der Schmelz) nasproti vходу pokopališča

in se pošiljajo na vse kraje. Grobni napisi se izvršujejo čisto po želji p. n. naročevalcev ali z zlato pisavo ali pa z izbuknjeno vltimi in pozlačenimi črkami, kar najhitreje mogoče. Obrisi in zapisi cene se, ako jih kdo zahteva, brez odloga pošljejo.
(9—25)

Za nesrečne Dolenjce:

Gosp. kanonik Vole 5 gl.

Za pogorelece na Vrhniki:

Gosp. kanonik Vole 5 gl.; g. P. Skale 10 gl.; g. Janez Goliaš 5 gl.

Listnica vrednišva.

G. M. V.: Če pridete v Ljubljano, dobro došli! Bodemo že skrbeli, da jo boste spoznali. Pri tej priliki se tudi pogovorimo o Vaši zgodovini, ki je odlomek bomo skušali v Podlisteku za poskušnjo priobčiti.

G. dopisniku iz Borovnice: Za danes prepozno. Ime ostane tajno.

Eksekutivne dražbe.

1. sept. 3 Ant. Zotlar-jevo iz Preske (584 gl.), — 3. Iv. Ulčar-jevo z Malega vrha (2334

gl.), obe v Litiji. — 2. Marka Suhor-jevo iz Železnika (1324 gl.), — 2. Fr. Mat. Malešič-ovo iz Radoviča (960 gl.), obe v Metliki. — 1. Mat. Uranič-ovo iz Taborja (1787 gl.) v Kranji.

2. sept. Ant. Brčan-ovo iz Brezja (2716 gl.), — 2. Jak. Čišnovar-jevo iz Vač (3585 gl. in 2846 gl.), — 2. Jernej Rant-ovo iz Spodnje Zdobrave (340 gl.), vse v Ljubljani. — 2. Jurij Težak-ovo iz Bušnje vasi (1860 gl.) v Metliki. — 1. Jurij Zalar-jevo iz Reparij (790 gl.) v Ložu. — 1. Mat. Ravšek-ovo iz Senožet (4895 gl.) na Brdu, — 1. Jurij Teran-ovo iz Nazovč (600 gl.) v Kamniku. — 1. Jak. Mlakar-jevo iz Zgor. Šiške (2054 gl.), — 1. Ant. Prime-ovo iz Bičje (3126 gl.), obe v Ljubljani. — 1. Jan. Jakopin-ovo iz Kamelj (1510 gl.) v Ložu. — 1. Bart. Mošelj-ovo iz Gornjega Polja (580 gl.) v Kamniku. — 1. Jan. Müller-jevo iz Trboj (1082 gl.) v Kranji.

Zavarovalnica.

Špecerijsko blago.

A. Jurca v Ptujem,

dozdaj v Eckel-novi hiši, odslej pa
v svoji na velikem trgu št. 70

s podružnico v Celji

priporoča svojo zalogo ravnokar na novo
prišlega

špecerijškega, materijalskega, kolonijalskega
in barvnega blaga.

Najboljše sorte pravega štajarskega naravnega vina od več let, pravo žganje, najboljši likerji itd.

Zaloga moka iz parnih mlinov in domače. Kupuje in prodaja vse sorte žito, česplje, jabelka, krompir, poljsko seme in druge domače pridelke.

Preskrbuje gips za polje, cement (za zunanjo lepšanje poslopij, čeborov za kopanje, stopnje, cevi za kanale itd.), opoko, ktero se ogreje ne prime, murgelj, kvarčni pesek, glino in šamota, kolikor kdo želi, itd.; — sprejema zavarovanja zoper ogenj in na življenje.

Naročila od zunaj prihajajoča se izvršujejo najhitreje in natančno. (41—1)

Vino.

Domači pridelki.

Zdravilske specialitete

Gabrijel Piccoli-jeve lekarne „pri angelju“
v Ljubljani.

Naročila zunaj Ljubljane se naglo izvršujejo s poštanim povzjetjem — Streške zavrtkov in pošiljanja trpé naročniki. — Prodajalcem se dajo navadni odstotki.

(32—5)

Za Kranjsko edina zaloga sledečih reči:

Izkuha iz Kine in Koke. Najboljši dozdaj železniški liker (pijača). Ta izkuha se dela iz kinske skorje in kokovega perja, oboje dobivam jaz najboljšo in prav iz vira, in tako mi je mogoče podati zdravilo, ktero sme veljati za najboljšo, ker pomaga zoper telesno slabost, izvirajočo iz razdraženosti čutnic; dalje pomaga zoper onemoglost in vtrujenost, ki zavira reproduktivno zmoglost, pospešuje tek krvi, prebavljaje in daje različnim delom in udom života novo moč in novo življenje.

Cena steklenice (flaške) 80 kr.

Pravo norveško Dorševo olje iz ribje masti, ktero dobivam naravnost iz Bergena na Norveškem. Posebno se rabi ta bergenska Dorševa ribja mast zoper revmatične bolečine, putko, zlasti pa zoper škrofelnje, pljučno sušico in jetiko, zoper začasna izpušcanja in trpljenje čutnic.

Cena izvirne flašice 80 kr.

Voda iz lankasterskega limbarja. To vodo v elegantnih krogih tako zelo rabi, da bi bilo od več jo še posebno priporočati. Treba nam je le tiste, ki jo rabi, opomniti na to, da si zbero prav dobro sorto. Raba in skušnje so pokazale, da je najboljša sorta tista, ki je znana pod imenom lankasterska limbarjeva voda. Ona dá koži lekečo belo barvo, je varuje prezgodnjih gub in hipoma pogladi grbe. Očisti je tudi raznih madežev in mozoljčkov, in zaceli pike, ki se naredé valed suše. Z eno besedo, prav zaklad je za ličenje, zato jo žensstvo, kteremu

je na telesni lepoti kaj ležeče, s pridom obrajta in rabi.

Steklenica te vode velja 1 gold.

Izkuha iz skorje tamanske, zelo okrepčevalno zdravilo zoper nakopičenje žolča in gnjilobo, ktero razžene, ako se jemlje po malem; ako se ga pa vzame več, goni brez bolečin in težav prav lahko naprej, zato svetujejo zdravniki to zdravilo zlasti tam, kjer bi bila druga enaka zdravila prehudá. Pri prisadu v drobni in pri razlikih mizlicah za vedno željne bolnike pač ni prijetnejše pijače.

Steklenica velja 40 kr.

Gotovo zdravilo za mrzlico, zanesljiva pomoč pri mrzlicah različne vrste. Da pomaga, to je dokazana resnica, o tem se prepriča vsak bolnik, ki ga rabi. Mrzlica, po tem pripomočku ozdravljena, se ne povrne in ne čuti se nobenih slabih nasledkov.

Cena steklenice 80 kr.

Za zobé in zobno mesó. Ako hočéš biti zdrav in lep, moraš imeti snažna usta in čiste zobé. Če se zobje vsak dan ne snažijo, dajó od sebe neprijeten, večkrat zelo hud duh, dobé črno ali umazano barvo in začno gnjiti tako, da bolé in ne služijo več. Nasledek tega je slaba prebava in shujšanje. Vsemu temu pomaga vsakdanja raba moje vode za usta in moka za zobé; oba krepčata zobno mesó, ohranita sapí dober duh in zobem lepo naravno barvo in brnita gnjilobi in riji zób.

Cena steklenice vode za zobé 60 kr. škatljica moka za zobé velja 40 kr.

Kipeča moka (Brausepulver) škatlja . . .	gl. 30 kr.
Borovniško žganje, flaša . . .	„ 50 „
Repinčovo olje za ohranjenje las, flaša . . .	„ 50 „
Života esencija, flaša . . .	„ 10 „
Života balzam po Seehoferji, flaša . . .	„ 10 „
Mandeljnova moka (namesto žajfe) za lepšanje in ohranjenje kože, flaša . . .	„ 10 „
Po vsem svetu znane Menotti-pastile, gotovo sredstvo za kašelj, škatja . . .	„ 75 „
Oksfordska esencija, c. kr. izkl. priv. S to imenitno esencijo se v enem	

trenutku ozdravi najbujša zobna bolečina, flaša . . .	„ 50 „
Prava Seidlitz-eva moka, škatlja . . .	„ 80 „
Paljanovi sirup iz Florence, zdravilstvo za očete gospodarje, ali domači zdravnik, flaša . . .	1 „ — „
Rajževa moka, ekstrafina, nježnim konsumentovkam priporočena za najboljšo sorto, prijeten duh in nizka cena, 1 škatlja . . .	„ 40 „
— 1 paket . . .	„ 10 „

Da se varujejo vsakega ponarejenega blaga, prosijo se naročevalci, da se pri naročevanju obrnejo naravnost na lekarno Piccoli „pri angelju“, dunajska cesta št. 70 v Ljubljani.

Natisnili Blaznikovi dediči v Ljubljani.